

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Viite: Lausuntopyyntö 23.1.2020, VN/13857/2019

Satakunnan sairaanhoitopiiriin

LAUSUNTO PÄIVYSTYSAPU 116117 -PALVELUN KÄYTÖN TULEVISTA AIKUISTEN KIIREELLISEN HOIDON OHJEISTA

Sosiaali- ja terveysministeriö on lähestynyt Satakunnan sairaanhoitopiiriä lausuntopyynnöllään 23.1.2020 koskien Päivystysapu 116117 -palvelun käytön tulevista aikuisten kiireellisen hoidon ohjeita ja pyytänyt Satakunnan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymää keräämään alueensa perusterveydenhuollon toimijoiden näkemyksiä, ei-päivystyksellisten ja perusterveydenhuollon näkökulmia varten, sekä laatimaan asiassa lausuntonsa.

Olen pyytänyt lausuntoja sairaanhoitopiiriin kuntayhtymiltä ja kunnilta sekä Satasairaalan päivystyksen vastualuejohtajalta. Vastauksia tuli vain kaksi. Näiden sekä oman näkemykseni perusteella lausun seuraavaa:

On hyvä, että on tulossa käyttöön valtakunnallinen, yhtenevä ohjeistus. Ohjeistus vaikuttaa pääosin erittäin hyvältä ja on riittävän laaja ja selkeä. 116117 ja Omaolo:ssa käsitellään osittain samoja asioita, toinen tukee toista ja ne voivat "kulkea" rinnakkain.

Kiireellisyysluokittelussa hätätila (112) ja "hoidetaan päivystyksenä" -kohdat menevät osittain päällekkäin ensihoidon aktiivoinnin tarpeen osalta. Ei olisi syytä laittaa jakoa niin, että vain hätätilanteessa soitetaan 112 ja muuten hakeudutaan jollain muulla tavalla päivystykseen riippuen yksittäisestä tapauksesta. Saattaa olla, että tällä luokittelulla jokin kiireellistä hoitoa tarvitseva jääkin ensihoitopalvelun ulkopuolelle. Kohdassa "hoidetaan päivystyksenä" voisi olla vaihtoehtona: ohjataan hätänumeroon 112.

Kiireellisyyskriteereitä olisi osittain yksinkertaistettava, esim. peruselintoimintojen häiriöt ja selkeät oirekriteerit pitäisi saada ehdottomasti selville, koska muuten jokin tietty diagnoosi jää tunnistamatta (esim. peritoniitti). Tällöin potilas pitää käytännössä tutkia ja nähdä.

Hoito-ohjepohjassa terminologia on kovin lääkäripainotteista, kun ottaa huomioon, ketkä ohjeita antavat. Terminologiaa pitäisi suomentaa. Selkeästi tulee esille se, että eri osioiden osalta on ristiriitaisiakin ohjeita riippuen siitä, mistä kohdasta katsoo, etenkin hätätilanne 112 / hoidettava päivystyksessä osalta. Nämä kohdat olisi vielä tarkistettava ja yhtenäistettävä.

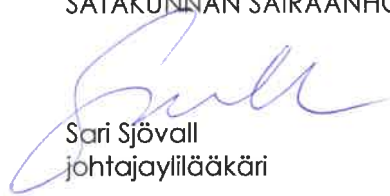
Yhteenvetona totean, että ohjeistuksessa löytyy lukuisia kriteereitä ohjauksen kiireellisyyteen liittyen. On vaikeaa saada ohjetta täysin sellaiseksi, ettei yhtään hätätila/kiireellistä hoitoa tarvitsevaa ohitettaisi tai ei ohjattaisi väliittömästi päivystykseen. Jos kriteerit ovat toisaalta liian väljät, tulee helposti

ylihoitoa, mutta kaikki varmasti saavat kiireellisen avun. Katsoisin, että esite-
tyllä ohjeella kiireellisyysluokista on kuitenkin päästy hyvään kokonaisratkai-
suun. Kohtia 1 ja 2 voisi vielä täsmentää.

Porissa

26.2.2020

SATAKUNNAN SAIRAANHOITOPIIRI

Sari Sjövall
johtajaylilääkäri